

Kulturutskottet

Statsrådets redogörelse om genomförandet av FN:s handlingsprogram för hållbar utveckling Agenda 2030

Till framtidsutskottet

INLEDNING

Remiss

Statsrådets redogörelse om genomförandet av FN:s handlingsprogram för hållbar utveckling Agenda 2030 (SRR 7/2024 rd): Ärendet har remitterats till kulturutskottet för utlåtande till framtidsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ledande expert Taru Savolainen, statsrådets kansli
- undervisningsråd Marjo Vesalainen, undervisnings- och kulturministeriet
- enhetschef Hannele Seppälä, Nationella centret för utbildningsutvärdering
- undervisningsråd Juha Ketolainen, Utbildningsstyrelsen
- chef för påverkansarbete Petra Pieskä, Ungdomssektorn rf
- sakkunnig Silla Ristimäki, Suomalaiset kehitysjärjestöt - Finnish Development NGOs Fingo ry
- direktör för offentlig förvaltning Milla Aaltonen, Finlands UNICEF rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Finlands Akademi
- Finlands Kommunförbund
- Rådet för yrkeshögskolornas rektorer Arene rf
- Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry
- Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ rf
- Bildningsbranschen rf
- Finlands universitetsrektors råd UNIFI rf
- Föreningen för miljöfostran FEE Suomi rf
- professor Ilkka Ratinen.

Utlåtande KuUU 1/2025 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

FN:s medlemsländer kom 2015 överens om handlingsplanen Agenda 2030, som syftar till att utrota fattigdomen och arbeta för en hållbar utveckling där miljön, ekonomin och människan beaktas på lika villkor. Handlingsplanen omfattar 17 mål som styr främjandet av hållbar utveckling i Finland och de övriga FN-medlemsländerna åren 2016—2030. Tidsmässigt har genomförandet av planen passerat halvtidsstrecket, men måloppfyllelsen släpar mycket efter globalt sett. Finland har dock förbundit sig att genomföra Agenda 2030 och dess mål, och i FN:s senaste rapport om hållbar utveckling bedöms Finland ha uppnått målen allra bäst.

Nu behandlas den tredje redogörelsen om Agenda 2030 som lämnats till riksdagen. Redogörelsen beskriver läget för genomförandet av Agenda 2030 i Finland i dag, organiseringen av det nationella genomförandet, regeringens väsentliga åtgärder för varje mål för hållbar utveckling såväl i Finland som globalt samt mekanismerna för uppföljning och bedömning av genomförandet. Redogörelsen innehåller inga nya riktlinjer för Finlands politik för hållbar utveckling och genomförandet av Agenda 2030, utan den sammanfattar regeringens åtgärder för att främja hållbar utveckling både nationellt och som en del av Finlands internationella samarbete. Lägesbilderna för hållbar utveckling har i redogörelsen strukturerats utifrån fem dimensioner av hållbarhet (ekologisk hållbarhet, mänsklig och kulturell hållbarhet, hållbarhet i fråga om demokratin, rättsstaten och säkerheten, social hållbarhet samt ekonomisk hållbarhet).

Kulturutskottet har granskat statsrådets redogörelse om genomförandet av Agenda 2030 med avseende på sitt eget ansvarsområde, det vill säga särskilt mål 4 (säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla). Dessutom har mål 3 (garantera ett hälsosamt liv och uppmuntra välmående för alla åldrar) en väsentlig koppling till kulturutskottets ansvarsområde, eftersom kultur, idrott och motion har en viktig roll när det gäller att främja välbefinnandet. De olika målen och hållbarhetens olika dimensioner har också starka inbördes kopplingar, och till exempel kompetens och utbildning lyfts fram i flera mål i Agenda 2030. Utskottet anser det viktigt att redogörelsen identifierar betydelsen av kompetens och utbildning samt vetenskap och forskning som en del av en hållbar utveckling.

I likhet med ett sakkunnigyttrande anser utskottet att varje barn har rätt till utbildning och det är en investering i framtiden, eftersom det är omöjligt att uppnå målen för hållbar utveckling utan utbildning. Det är viktigt att särskilt uppmärksamma de mest utsatta barnen och barnen i de minst utvecklade länderna. Kulturutskottet understödde i sitt utlåtande om redogörelsen för internationella ekonomiska relationer och utvecklingssamarbete (SRR 4/2024 rd) att utvecklingspolitiken och utvecklingssamarbetet stöder sig på styrkeområden där Finland har goda möjligheter att gynna en hållbar utveckling. Utskottet har ansett att utbildning är en ytterst viktig prioritering i utvecklingssamarbetet och betonat den allmänna betydelsen av kulturella rättigheter för alla barn och unga. Dessutom har kulturutskottet understött att de minskande resurserna riktas strategiskt på verksamhet med så stor genomslagskraft som möjligt (KuUU 12/2024 rd).

Utlåtande KuUU 1/2025 rd

En inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och livslångt lärande för alla

Kulturutskottet konstaterar att undervisnings- och kulturministeriet 2024 inledde ett omfattande utvecklingsprojekt för grundskolans framtidsarbete. Avsikten är att skapa en hållbar vision för inlärning på längre sikt, kompetens och relevant utbildning. Fokus för framtidsarbetet ligger på globala och lokala grundläggande förändringar som kräver en omfattande omdefiniering av utbildningens mål och metoder. De traditionella sätt att ordna kompetens och utbildning utmanas i synnerhet av de snabba förändringarna i arbetslivet och ekonomin, av frågorna om social och ekologisk hållbarhet samt av den AI-baserade tekniska utvecklingen.

Undervisnings- och kulturministeriet har också tillsatt en arbetsgrupp för att bereda en utveckling av den utbildning som handleder för examensutbildning och ser ges vid övergången från den grundläggande utbildningen till andra stadiet. Åtgärderna kan bidra till att ytterligare stärka utbildningens betydelse för individen och dennes förankring i samhället. Det är värt att notera att också utbildningen i övergångsfasen ger bland annat samhälls-, miljö- och kulturkompetens och därmed ger en grund för att individen senare i livet kan ta till sig de tänkesätt som Agenda 2030 bygger på.

När det gäller de nationella examensgrunderna inom yrkesutbildningen ligger tyngdpunkten i utvecklingen särskilt på att stärka kompetensen inom omställningen till ren energi. Utöver de åtgärder som nämns i redogörelsen bidrar också många andra åtgärder inom utbildningen på andra stadiet till att ytterligare stärka genomförandet av Agenda 2030. Till exempel behoven inom vindkraft- och batterisektorn och mer allmänt inom den (digitala) gröna omställningen tillgodoses genom att grunderna för yrkesexamina utvecklas.

Enligt redogörelsen har regeringen som mål att höja utbildnings- och kompetensnivå på alla utbildningsstadier, minska skillnaderna i inlärning och öka jämlikheten i utbildningen. Regeringen har förbundit sig att vidta åtgärder för att närmare 50 procent av alla unga vuxna ska ha högskoleutbildning år 2030. Det stärker såväl den ekonomiska tillväxten, sysselsättningen som jämlikheten i utbildningen. Kulturutskottet påpekade redan i samband med behandlingen av den utbildningspolitiska redogörelsen (SRR 1/2021 rd) att det är viktigt att utbildningspolitiken under de närmaste åren i synnerhet fokuserar på åtgärder för att höja utbildningsnivån (KuUB 19/2021 rd).

Både den utbildningspolitiska redogörelsen och den nu aktuella redogörelsen sätter som mål att höja forsknings- och innovationsfinansieringen till 4 procent av bruttonationalprodukten före 2030. Som det sägs i ett sakkunnigyttrande är högklassig kompetens och FoUI-verksamhet grunden för Finlands konkurrenskraft, produktivitetstillväxt och välfärd, och Finland klarar sig i framtiden endast genom kompetens och innovationer. Utskottet anser det vara viktigt att FoUI-finansieringen används för att uppnå målen för hållbar utveckling och lösa polykriser.

När den internationella konkurrensen och det geopolitiska läget skärps ökar också den globala konkurrensen om kompetent arbetskraft. I ett sakkunnigyttrande sägs det att Finland tack vare långvariga satsningar på vetenskaplig forskning och utveckling är bland de ledande i världen inom forskning och teknik, det vill säga sektorer där konkurrensen om det internationella ledarskapet är hård. Finland har till exempel starka forskningsinfrastrukturer inom miljömonitorering. Forskningen producerar information om miljöns tillstånd och utgör plattformar för samarbete

Utlåtande KuUU 1/2025 rd

mellan forskningsorganisationer och företag. Uppgraderingen av superdatorn LUMI är en betydande investering i den nationella forskningsinfrastrukturen.

Kulturutskottet håller med sakkunniga om att nyskapande vetenskaplig och konstnärlig forskning samt innovationer och högklassig utbildning är av mycket stor betydelse för att målen för hållbar utveckling ska nås. I redogörelsen identifieras därför utbildningens och det kontinuerliga lärandets roll i en hållbar utveckling. Lärandet behövs för att alla målen i redogörelsen ska nås. I likhet med ett sakkunnigytrande anser kulturutskottet att redogörelsen kunde ha innehållit en närmare beskrivning av till exempel praktiska planer som stöder främjandet av kontinuerligt lärande och integreringen av teman för hållbar utveckling på alla utbildningsstadier. Fritt bildningsarbete och vuxenutbildning är viktiga för att uppnå en hållbar livsstil.

Redogörelsen lyfter fram samarbetet mellan intressentgrupperna särskilt när det gäller företagsvärlden och den offentliga sektorn. Ett sakkunnigytrande påpekar dock att högskolornas och forskningsinstitutens roll som partner för främjandet av hållbar utveckling inte betonas tillräckligt i redogörelsen. Hållbar utveckling kräver ett tvärvetenskapligt angreppssätt där olika aktörer förenar sina resurser för att uppnå målen. Därför är samarbetet med bland annat högskolorna, frivilligorganisationerna och lokalsamfunden viktigt, och detta kunde ha tydliggjorts bättre i redogörelsens beskrivning av åtgärderna.

Stärkande av de grundläggande färdigheterna och jämlikhet i utbildningen

Redogörelsen påpekar att enligt PISA-studierna har finländarnas inlärningsresultat försämrats allt sedan 2006. Särskilt de försämrade grundläggande färdigheterna (läsfärdighet, skrivfärdighet och räknefärdighet) kräver åtgärder. Den regionala differentieringen av utbildningen, skillnaderna i inlärningsresultat mellan könen samt det ökade behovet av stöd för lärandet är exempel på utmaningar som Finland ska svara på.

Utskottet anser det vara viktigt att antalet årsveckotimmar inom den grundläggande utbildningen ökas från och med den 1 augusti 2025 utan att läroplanen för den grundläggande utbildningen samtidigt utvidgas. Tilläggstimmarerna ger mer tid att lära sig grundläggande färdigheter och bidrar till att ge lärare och elever arbetsro. De grundläggande färdigheterna stärks genom att antalet undervisningstimmar ökas med tre årsveckotimmar, varav en i modersmål och litteratur, en i matematik i årskurserna 1—2 och en i modersmålet i årskurserna 3—6.

Enligt ett sakkunnigytrande bör förebyggandet av ojämlikhet i utbildningen vara en av de viktigaste åtgärderna för hållbar utveckling. Kulturutskottet konstaterar att den så kallade jämställdhetspenningen etablerades i lagstiftningen den 1 januari 2023, då det till lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet fogades en bestämmelse om specialunderstöd för åtgärder som främjar utbildningsmässig jämlikhet och likabehandling inom småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen. Specialunderstödet kan användas för att anställa fler lärare och assistenter och höja verksamhetens kvalitet, jämna ut inlärningskillnader och förebygga segregation. I enlighet med regeringsprogrammet har regeringen stabiliserat anslagsnivån. Genom en förutsägbar finansiering kan den utbildningsmässiga jämlikheten utvecklas mer långsiktigt på lokal nivå.

Utlåtande KuUU 1/2025 rd

Regeringen har också reviderat lagstiftningen om stöd för lärande inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen. Lagändringarna träder i kraft den 1 augusti 2025. Utgångspunkten för reformen är att säkerställa elevernas rätt att delta i de stödåtgärder de behöver för att kunna delta i undervisningen och genomgå den grundläggande utbildningens lärokurs. Ordnan- det och genomförandet av stödåtgärder förenhetligas på riksnivå och skolorna garanteras tillräck- liga resurser för åtgärderna. Genom reformen stärks de tidiga stödåtgärder genom vilka eleven får stöd för sitt lärande utifrån sina individuella behov så tidigt och enkelt som möjligt. Dessutom minskar reformen undervisningspersonalens administrativa arbete vid beredningen av de doku- ment stödet kräver och frigör därigenom resurser för undervisningsarbete.

Hållbarhetsundervisning

Enligt mål 4.7 i Agenda 2030 ska varje elev före 2030 med hjälp av utbildning få de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling. Ekosocial bildning har enligt re- dogörelsen inkluderats i de nationella läroplanerna för småbarnspedagogik, grundläggande ut- bildning och gymnasieutbildning. Kulturutskottet har tidigare i samband med behandlingen av den utbildningspolitiska redogörelsen konstaterat att det är viktigt att den ekosociala bildningen beaktas i undervisningen på alla utbildningsstadier (KuUB 19/2021 rd).

Även om hållbar utveckling i hög grad tas upp i de riksomfattande läroplanerna för olika utbild- ningsstadier, har måluppfyllelsen enligt ett sakkunnigyttrande varierat mycket. Resultatet beror ofta på om det finns lärare som är engagerade i frågan. I ett sakkunnigyttrande betonas vikten av att utveckla lärarutbildningen och fortbildningen för lärare när det gäller att främja hållbar ut- veckling. Utbildningen måste också utvecklas så att den stöder lärarnas kompetens i fråga om hållbarhet och de pedagogiska färdigheter som behövs för hållbarhetsundervisningen.

I ett sakkunnigyttrande föreslås det att miljö- och hållbarhetsundervisningen stärks och att man som en anknytande konkret åtgärd startar ett riksomfattande program för en hållbar skola. I en- lighet med principerna för Skola i rörelse skulle aktörerna inom olika pedagogiska och undervis- ningssektorer kunna delta i programmet. Enligt utredning till utskottet genomför Nationella cen- tret för utbildningsutvärdering (NCU) 2025—2027 en utvärdering som ger information om hur de hållbara principerna har genomförts och om hållbarhetskompetensen på flera utbildningsstadier. Med hjälp av utvärderingen skapas en nationell lägesbild av tillståndet för utbildningens hållbar- hetskompetens, och målet är att med hjälp av bedömningsuppgifterna främja hållbarhetsunder- visningen.

Främjande av välfärd, deltagande och demokrati

Redogörelsen nämner att regeringen har inlett programmet Finland i rörelse, ett sektorsövergri- pande program för en motionsinriktad livsstil och funktionsförmåga. Målet med programmet är att öka motionerandet i alla åldersgrupper. Programmet stärker möjligheterna att motionera och att i vardagen göra val som stöder en rörlig livsstil. Kulturutskottet konstaterar att motion och idrott har en viktig roll när det gäller att främja välbefinnandet i samhället. I likhet med konst er- bjuder motion och idrott också möjligheter till gemenskap och social interaktion.

Utlåtande KuUU 1/2025 rd

Ministerarbetsgruppen för en fysiskt aktiv livsstil samt funktionsförmåga drar upp riktlinjerna för de årliga anslagsfördelningarna på 20 miljoner euro för åtgärder inom olika förvaltningsområden. Hittills har programmet Finland i rörelse bland annat stärkt verksamheterna Skola i rörelse och Studier i rörelse, utvidgat motionsrådgivningen och stött försök och innovationer som ökar motionerandet samt restaurering och utveckling av närrekreationsområden.

Under innevarande regeringsperiod främjas jämställdheten och säkerheten inom idrotten bland annat genom att göra verksamheten Du är inte ensam permanent. Syftet med verksamheten är att förebygga och minska osakligt beteende och mobbning samt sexuella trakasserier och alla former av våld inom idrotten. Åtgärderna är viktiga för att säkerställa trygga fritidssysselsättningar och motarbeta osakligt beteende. Genom sin praxis för statsunderstöd uppmuntrar undervisnings- och kulturministeriet också idrotts- och motionsaktörerna att iaktta principerna för hållbar utveckling och samhällsansvar.

Utskottet anser också att ungdomslagens bestämmelse om Finlandsmodellen för hobbyverksamhet, som trädde i kraft 2023 och vars syfte är att främja de ungas välbefinnande. Bestämmelsen ger unga som deltar i den grundläggande utbildningen möjlighet till en hobby som de tycker om och är avgiftsfri efter skoldagen eller före skoldagens början. Utskottet har i olika sammanhang betonat vikten av att stödja barns och ungas välbefinnande (bl.a. KuUB 11/2024 rd, KuUB 8/2024 rd, KuUU 5/2024 rd, KuUU 4/2024 rd och KuUB 8/2024 rd). Tryggandet av tillgången och tillgängligheten till meningsfulla hobbymöjligheter för alla barn och unga är en viktig del av åtgärder som stöder och främjar välbefinnandet samt förebygger problem och tidigt stöd.

Enligt utredning till utskottet har främjandet av välbefinnandet hos studerande och personal vid högskolorna samt av kvaliteten på utbildningen och undervisningen varit diskussionsteman vid förhandlingarna mellan undervisnings- och kulturministeriet och högskolorna under avtalsperioden 2025—2028. Högskolorna anvisas strategisk finansiering för åtgärder som stöder högskolesamfundets välfärd och främjandet av motion och idrott.

Till främjandet av ett hälsosamt liv och välfärd för alla medborgare hör den förvaltningsövergripande samarbetsgruppen för kulturell välfärd Taiku4, vars syfte är att samordna det nationella samarbetet mellan social- och hälsovårdens och kultur- och konstområdets aktörer vid utvecklingen av tjänster för kulturell välfärd. Kulturutskottet anser det vara viktigt att konst- och kulturverksamhet som främjar hälsa och välfärd i allt högre grad integreras med det sektorsövergripande främjandet av välfärd och social- och hälsovårdssektorns verksamhet.

Enligt redogörelsen har Finland en internationellt sett god ställning när det gäller demokrati, rättsstatsprincipen och säkerhet. För att upprätthålla detta och ytterligare stärka Finlands ställning utskottet anser att det även i fortsättningen krävs satsningar på medieundervisning som stöder medborgarnas mediekompetens och förmåga att agera kritiskt i den rådande mediemiljön. Petteri Orpos regeringsprogram framhåller att yttrandefriheten har en central betydelse som den västerländska civilisationens, demokratins, vetenskapens och konstens hörnsten. Det är också viktigt att barn och unga får stöd i delaktighet och demokratiundervisning under hela skolgången. Också äldre behöver information och säkerhetsanvisningar i en föränderlig digital miljö. Den omfattande yttrandefriheten och ansvarstagandet måste stödjas och upprätthållas i hela samhället.

Utlåtande KuUU 1/2025 rd

Handlingsprogrammet Unga, fred och säkerhet

Ett sakkunnigyttrande lyfter fram betydelsen av handlingsplanen för unga, fred och säkerhet. I enlighet med vad som sägs i den utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelsen (SRR 3/2024 rd) främjar Finland det nationella och internationella genomförandet av den resolution om unga, fred och säkerhet som FN:s säkerhetsråd antog 2015 och utarbetar en ny nationell handlingsplan efter det att den nuvarande planeperioden löper ut i slutet av 2024. Enligt ett sakkunnigyttrande har handlingsplanen för 2021—2024 uppdaterats sedan hösten under utrikesministeriets ledning och i gott samarbete med civilsamhällesorganisationer och unga. Av de unga som besvarade frågeformuläret om uppdatering av åtgärdsprogrammet trodde 61,9 procent att säkerhetsläget kommer att vara något eller mycket sämre om fem år.

Enligt uppgift var Finland den första stat som utarbetade en nationell handlingsplan för unga, fred och säkerhet och därigenom verkställer FN-resolutionen. Resolutionen erkänner ungdomarnas positiva och aktiva roll när det gäller att förebygga och lösa konflikter, bygga fred och förebygga våldsam extremism. I en tid av kriser och konflikter är det nödvändigt att Finland i högre grad än tidigare lyfter fram handlingsplanens budskap på såväl nationell som internationell nivå.

Mänsklig och kulturell hållbarhet

Redogörelsen påpekar att kultur och konst är viktiga faktorer när det gäller att bygga upp samhällenas hållbarhet. I statsrådets kulturpolitiska redogörelse (SRR 8/2024 rd) presenteras målen för hållbar utveckling inom konst- och kultursektorn. Kulturutskottet behandlar den kulturpolitiska redogörelsen under våren och tar då ställning till den i ett betänkande.

Riktlinjerna för hållbar utveckling ingår också i statsrådets principbeslut om kulturarvsstrategin som verkställdes 2024, i Finlands arkitekturpolitiska program som främjar den byggda miljöns ekologiska, sociala, ekonomiska och kulturella hållbarhet samt i färdplanen för den nationella utvecklingen av kulturturismen. Regeringen tryggar också användbarheten och bevarandet av kulturarvet genom digitalisering och beaktar verksamhetens ekologiska hållbarhet till exempel genom att årligen följa upp koldioxidavtrycket från den digitala långtidslagringen.

Kulturutskottet konstaterar att konst utöver konstens egenvärde har positiva konsekvenser för såväl välfärden, ekonomin som regionernas livskraft. En tillräcklig statlig finansiering av konst och kultur tryggar den regionala tillgången till konst och kultur samt gör det möjligt för människor med olika bakgrund att skapa eller ta del av konst och kultur. Konst och kultur har en avgörande roll också när det gäller att stärka resiliensen. Därför är stärkandet av verksamhetsförutsättningarna för dem som skapar konst och kultur också en väsentlig del av försörjningsberedskapen. Kultur och konst kan i all sin mångfald förena människor genom gemensamma upplevelser som stärker samhörigheten och också lindrar den hopplöshet som många upplever på grund av de utmaningar som är kopplade till en hållbar utveckling. Kulturens och konsten ökar kriställigheten och humankapitalet samt ger mening åt livet och är därför viktiga element i en hållbar utveckling.

Utlåtande KuUU 1/2025 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kulturutskottet föreslår

att framtidsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 4.3.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Tuula Haatainen sd
vice ordförande Ari Koponen saf
medlem Pia Hiltunen sd
medlem Inka Hopsu gröna
medlem Hanna Kosonen cent
medlem Milla Lahdenperä saml (delvis)
medlem Mia Laiho saml
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Mikko Ollikainen sv
medlem Sara Seppänen saf
medlem Jaana Strandman saf
medlem Oskari Valtola saml
ersättare Pia Sillanpää saf.

Sekreterare var

utskottsråd Maiju Tuominen.

Utlåtande KuUU 1/2025 rd

Avvikande mening

Avvikande mening

Motivering

Statsrådets redogörelse om genomförandet av FN:s handlingsprogram för hållbar utveckling Agenda 2030 (SRR 7/2024 rd) misslyckas med att göra en övergripande granskning av hållbar utveckling.

Kulturutskottet har bedömt redogörelsen ur sitt eget perspektiv, men detta perspektiv kan inte särskiljas från den helhet som hållbar utveckling utgör. I viss mening kan utbildning och livslångt lärande också anses vara ett villkor för att andra mål ska nås, eftersom det krävs lärande för att alla mål i redogörelsen ska nås.

Mål 4 i Agenda 2030 garanterar en jämlik och inkluderande utbildning av god kvalitet samt möjlighet till livslångt lärande för alla. I redogörelsen nämns en höjning av utbildnings- och kompetensnivån, men metoderna för att nå målet förblir alltför löst formulerade. Regeringen och kulturutskottet blundar för konsekvenserna av nedskärningarna i utbildningen. Exempelvis nedskärningarna på 120 miljoner euro inom yrkesutbildningen försvårar uppnåendet av målen i Agenda 2030.

I sakkunnigyttrandena betonades vikten av att utveckla fortbildningen för lärare i främjandet av hållbar utveckling. Fortbildningen måste utvecklas så att den stöder lärarnas kompetens i fråga om hållbarhet och de pedagogiska färdigheter som behövs för hållbarhetsundervisning. Därför hade det varit viktigt att kulturutskottet i sitt utlåtande hade haft mod att konstatera att nedskärningarna på 15 miljoner i fortbildningen av lärare strider mot detta mål.

Regeringen har också på många sätt försvårat livslångt lärande, till exempel genom att avskaffa vuxenutbildningsstödet och skära ned på det fria bildningsarbetet. Livslångt lärande har en enorm betydelse exempelvis för övergången till hållbara levnadsvanor och ett mer hållbart arbetsliv.

Enligt redogörelsen stöder Finland genom utvecklingssamarbetsmedel en lösning av den globala inlärningskrisen för att garantera en jämlik och inkluderande utbildning av god kvalitet samt livslångt lärande för alla. De facto kommer nedskärningarna i anslagen för utvecklingssamarbete att ha en enorm inverkan på utbildningssektorn. Finlands satsningar på att understöda utbildning minskar kraftigt, eftersom finansieringen av utvecklingssamarbetet som gäller utbildning minskas med 30 procent jämförts med 2023 års nivå.

Avvikande mening

Jag föreslår

att framtidsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande KuUU 1/2025 rd
Avvikande mening

Helsingfors 4.3.2025

Pia Lohikoski vänst